

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I HÄRNÖSAND
 Förvaltningsrättsnotarien
 S Schaider

DOM
 2012-02-28
 Meddelad i
 Härnösand

Mål nr
 3015-11 E

SÖKANDE

NCC Construction Sverige Aktiebolag, 556613-4929
 Region Norrland
 Box 20
 881 21 Sollefteå

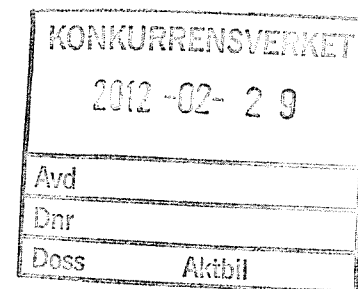
Ombud: Åsa Borgardt
 c/o NCC Construction Sverige AB
 170 80 Solna

MOTPART

Landstinget Västernorrland
 871 85 Härnösand

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen av ombyggnad för Bup och Psykiatrisk mottagning i f.d. Vårdhem 1 vid Sollefteå sjukhus, entreprenad för byggnad samt generalentreprenörsåtagande, dnr 11LS2010, ska göras om.

Dok.Id 33007

Postadress
 Box 314
 871 27 Härnösand

Besöksadress
 Backgränd 9

Telefon
 0611 - 34 98 00
E-post:
 forvaltningsratteniharnosand@dom.se

Telefax
 0611 - 34 98 10

Expeditionstid
 måndag – fredag
 08:00-15:00

BAKGRUND

Landstinget Västernorrland (landstinget) som genomför upphandling av ombyggnad för Bup och Psykiatrisk mottagning i f.d. Vårdhem 1 vid Sollefteå sjukhus, entreprenad för byggnad samt generalentreprenörsåtagande, dnr 11LS2010, har i tilldelningsbeslut den 23 september 2011 beslutat att anta Byggnads AB Lennart Eriksson som leverantör.

YRKANDEN M.M.

NCC Construction Sverige Aktiebolag (bolaget) begär överprövning och yrkar i första hand att förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen ska rättas på så sätt att endast anbudssumman ska läggas till grund för utvärderingen. I andra hand yrkar bolaget att upphandlingen ska göras om. Bolaget anför bl.a. följande till stöd för sin talan. I de administrativa föreskrifterna tillhörande förfrågningsunderlaget under punkten AFB. 52 har landstinget angett att anbud vid anbudsprövningen skulle komma att värderas enligt bedömningskriteriet ”pris” samt att det mest fördelaktiga anbudet skulle komma att antas. I anbudsformuläret, bilaga 2, skulle ett fast pris (anbudssumman) anges för entreprenaden. Det kan även noteras att det i anbudsformuläret utöver anbudssumman skulle anges ett generalentreprenörsarvode för övertagande av underentreprenader, entreprenörsarvoden och timkostnader för tillkommande och avgående arbeten samt á-pris för utbyte av väggisolering.

Enligt punkten AFA.121 i förfrågningsunderlaget skulle förfrågningar under anbudstiden ställas till Jim Tunlind, Landstingstaben Fastighet. Inför att anbudet skulle inges kontaktade bolaget Jim Tunlind för att försäkra sig om att det som skulle värderas enligt bedömningskriteriet ”pris” var anbudssumman och fick då till svar att så var fallet. För att undvika missförstånd mejlade även bolaget frågan till landstinget och fick därvid samma svar. Bolagets anbudssumma angavs därefter till 8 470 000 kr. Vid erhållandet av tilldelningsbeslutet kunde bolaget konstatera att utvärderingen av anbuden inte hade skett enligt förfrågningsunderlaget utan enligt en värde-

ringsmodell som över huvud taget inte redovisats i förfrågningsunderlaget. Sammantaget har landstinget inte behandlat leverantörerna på ett likvärdigt sätt vid upphandlingen. Bolaget har lidit skada genom att inte tilldelas entreprenaden. Mot denna bakgrund ska landstinget åläggas att vidta rättelse av tilldelningsbeslutet på så sätt att endast anbudssumman ska läggas till grund för utvärderingen. Med ”pris” kan inte och har inte heller avsetts annat än anbudssumman.

Kommunen bestrider bifall till bolagets ansökan om överprövning och anför i huvudsak följande. I punkten AFB. 31 (administrativa föreskrifter) har angivits att anbud ska vara uppställt och innehålla uppgifter enligt bifogat formulär till anbud. När landstinget värderar anbudet enligt punkten AFB. 52 avser priset samtliga i formuläret efterfrågade uppgifter som påverkar den totala anbudssumman. Utvärderingsmallen som landstinget har använt sig av under åtskilliga år är väl känd av bolaget.

Bolaget har i yttrande angett följande. Att landstinget med ”pris” i AFB. 52 avsåg ”samtliga i [anbuds]formuläret efterfrågade uppgifter som påverkar den totala anbudssumman” skulle ha framgått av förfrågningsunderlaget. Detta hade kunnat ske genom att t.ex. bifoga och hänvisa till landstingets mall för anbudsutvärdering. Som bolaget har anfört i målet kan med ”pris” inte ha avsetts annat än det fasta priset (anbudssumman). Oavsett vad som är eller kan ha varit känt av bolaget beträffande tidigare genomförda upphandlingar påverkar detta inte bedömningen av aktuell upphandling.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser

Av 16 kap. 5 § LOU framgår att rätten ska besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada.

En upphandlande myndighet ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas (1 kap. 9 § LOU).

Utredningen i målet

I förfrågningsunderlaget anges bl.a. följande.

AFB. 31 Anbuds form och innehåll

Offentlig upphandling.

Anbud ska vara uppställt och innehålla uppgifter enligt bifogat formulär till anbud.

AFB.52 Värderingsgrunder vid prövning av anbud

Det anbud beställaren bedömer som det mest fördelaktiga kommer att antas.

Vid anbudsprövningen kommer anbud att värderas enligt följande bedömningskriterier:

Pris samt sidoanbud även driftkostnader, funktion och miljöpåverkan.

Bifogat formulär till anbudet är utformat enligt följande:

BYGGNAD (GENERALENTREPRENAD), E 1

Härmed erbjuder vi oss att för Landstingsstaben Fastighet, i överensstämmelse med erhållet förfrågningsunderlag enligt anbudsinvjudan utföra byggnadsarbeten för ombyggnad Bup och Psykiatrisk mottagning i f.d. Vårdhem 1 vid Sollefteå sjukhus till ett fast pris utan indexreglering av:

..... (.....) kr

Delpris: (ingår i anbudssumman):

Golventreprenaden ..... kr

Målningsentreprenaden ..... kr

Mervärdesskatt tillkommer.

Generalentreprenörsarvode

För övertagande av underentreprenader enligt AFB. 11 till generalentreprenad begärs generalentreprenörsarvode med .....% på underentreprenörers kontraktsummor, exkl. tilläggsarbeten.

Tillkommande arbeten - avgående arbeten

Vid ändrings- och tilläggsarbeten som ersätts enligt AB 04 galler följande procent-sats:

AB 04 kap 6 § 9 mom 8a uttaget på moment 1, 2, 4, 6, 7 .....

AB 04 kap 6 § 9 mom 8a uttaget på moment 5 ..... kr
AB 04 kap 6 § 9 mom 8b uttaget på moment 1-7 ..... kr
I angivna procentsatser är arbetsledning, entreprenörsarvode samt arbetsplatsomkost-
nader inräknade.

Timkostnader

Följande ingår:

- resor, traktamenten, arbetsledning
- allmänna arbeten
- allmänna hjälpmedel
- räntor, administration, vinst
- övriga omkostnader

För träarbetare kr/tim ..... kr/tim
För övriga byggnadsarbetare ..... kr/tim
För golvläggare ..... kr/tim
För målare ..... kr/tim

Å-priser

Utbyte av yttervägsisolering enligt AFC.612 och kr/m2
IBE.24 1

I programhandlingar har vissa utföranden hänförs till vissa fabrikat.
Följande utföranden önskar vi leverera respektive utföra i andra fabrikat
och lämnar därvid garantier för likvärdighet:

1.....

Tillkommer ..... kr
Avgår ..... kr

2.....

Tillkommer ..... kr
Avgår ..... kr

Platsorganisation för projektet

- I vår organisation ingår som
- ombud, projektansvarig enligt AFC.313
  - platschef
  - kvalitetsansvarig enligt AFC.2212
  - miljöansvarig enligt AFC.2222
  - installationssamordnare enligt AFC.362
  - byggarbetsmiljösamordnare för utförande (BAS-U) enligt AFC.3644
  - tillståndsansvarig enligt AFC.55 1

Kvalitetssäkring

Vårt system för kvalitetssäkring redovisas i bilaga 1.

Miljöpolicy

Vår miljöpolicy redovisas i bilaga 2.

Härmed försäkras att vårt företag är i vederbörlig ordning registrerat för inbetalning av mervärdesskatt, innehållen preliminär A-skatt och arbetsgivaravgifter. Kopia av F-skattsedel skall bifogas anbud.

I till ansökan om överprövning bifogad e-postkonversation mellan bolaget och landstinget framgår följande.

Bolaget:

Hej Jim,

Jag skickar detta bara för att det inte ska bli något missförstånd angående värderingen av anbud. Enligt tidigare telefonsamtal tolkar jag det så här.

AFB.52 Värderingsgrunder vid prövning av anbud

Det anbud beställaren bedömer som det mest fördelaktiga kommer att antas.

Vid anbudsprövningen kommer anbud att värderas enligt följande bedömningskriterier:

Pris samt sidoanbud även driftkostnader, funktion och miljöpåverkan.

Ska tolkas som att det är nedan urklippa del av anbudsformuläret som ska värderas.

BYGGNAD (GENERALENTREPRENAD), E 1

Härmed erbjuder vi oss att för Landstingsstaben Fastighet, i överensstämmelse med erhållet förfrågningsunderlag enligt anbudsinvjudan utföra byggnadsarbeten för ombyggnad Bup och Psykiatrisk mottagning i f.d. Vårdhem 1 vid Sollefteå sjukhus till ett fast pris utan indexreglering av:

..... (.....)kr

Delpris: (ingår i anbudssumman):

Har jag uppfattat ditt svar på rätt sätt? Om det inte är rätt tolkat, vore jag tacksam om du kunde höra av dig omgående.

Landstinget: Ja, det är rätt uppfattat.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten konstaterar att förfrågningsunderlaget ska vara så klart och tydligt utformat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande enheten tillmäter betydelse vid upphandlingen (jfr RÅ 2002 ref. 50).

I punkten AFB. 52 i förfrågningsunderlaget (administrativa föreskrifter) anges att det anbud beställaren bedömer som det mest fördelaktiga kommer att antas. Vid anbudsprövningen kommer anbud att värderas enligt bedömningskriterierna pris, sidoanbud även driftkostnader, funktion och miljöpåverkan. Vidare anges det i punkten AFB. 31 (administrativa föreskrifter) att anbudet ska vara uppställt och innehålla uppgifter enligt bifogat formulär.

Förvaltningsrätten gör bedömningen att det av förfrågningsunderlaget inte går att utläsa något annat än att det pris som ska utvärderas följer av bilaga ”Formulär till anbud”. Utöver ett fast pris ligger även generalentreprenörsarvode för övertagande av underentreprenader, entreprenörsarvoden och timkostnader för tillkommande och avgående arbeten samt á-pris för utbyte av väggisolering till grund för utvärderingen av pris.

Av utredningen i målet har det emellertid framkommit att landstinget som svar på konkret fråga från bolaget har uppgett att endast den del som avser fast pris (benämnt som anbudssumma av bolaget) ska utvärderas. Utifrån dessa förutsättningar dvs. både innehållet i förfrågningsunderlaget och det förtydligande svaret från landstinget har bolaget lämnat sitt anbud. Övriga anbudsgivare har, såvitt framkommit, inte fått del av den information som framkommit i e-postkonversationen mellan bolaget och landstinget innan anbudstidens utgång. Förvaltningsrätten konstaterar att det svar som landstinget lämnat till bolaget går att tolka så som bolaget gjort, nämligen att utvärderingen av pris endast ska omfatta ”fast pris”. Enligt förvaltningsrättens mening bör alla frågor som ställs av anbudsgivare och som besvaras av landstinget ses som en konkretisering. Landstingets svar på bolagets fråga

öppnar för tolkningen att anbudet ska utvärderas på annat sätt än vad som framgår av förfrågningsunderlaget, oavsett landstingets avsikt. Enligt förvaltningsrättens mening har förfrågningsunderlaget därmed kommit att uppvisa otydligheter. Otydligheterna i förfrågningsunderlaget är enligt förvaltningsrättens mening ett brott mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 §.

För att ett ingripande enligt LOU ska ske i form av att upphandlingen ska göras om eller rättas krävs enligt 16 kap. 2 § LOU att den leverantör som ansökt om överprövning lidit eller kan komma att lida skada till följd av myndighetens brott mot bestämmelserna i LOU. Förvaltningsrätten har tidigare konstaterat att otydligheterna i förfrågningsunderlaget innebär ett brott mot 1 kap. 9 § LOU. Otydligheterna i förfrågningsunderlaget har lett till att anbudsgivarna lämnat anbud utifrån olika förutsättningar. Enligt förvaltningsrättens mening har bristerna i upphandlingen inneburit att bolaget kan komma att lida skada och därmed föreligger skäl för ingripande enligt LOU. Bristerna, som är att tillskriva förfrågningsunderlaget, är hänförliga till det konkurrensuppsökande skedet varför rättelse inte är en möjlig påföljd. Förvaltningsrätten bifaller därför bolagets andrahandsyrkande och förklarar att upphandlingen ska göras om i den del den avser.

Förvaltningsrätten erinrar om bestämmelsen i 16 kap. 10 § första stycket LOU.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C LOU).

Carina Ferm Brodén

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgive sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1C LOU